

ZÁSADY ZADÁVÁNÍ BAKALÁŘSKÝCH A DIPLOMOVÝCH PRACÍ NA ÚSTAVU ETNOLOGIE FF UK

Motto: „Klíčová zásada, již je třeba si zapamatovat je, že antropolog pracuje v určitém teoretickém rámci a svá pozorování provádí ve snaze vyřešit problémy, které z něj plynou. Kladení důrazu na problém je přitom charakteristikou jakékoliv vědecké činnosti. Například lord Acton svým studentům historie říkával, aby studovali problémy, nikoliv období. Collingwood svým studentům archeologie zase opakoval, aby studovali problémy a ne lokality. My našim studentům antropologie říkáme, aby studovali problémy, a ne lidské skupiny.“
(Evans-Pritchard 1951: 87¹)

Motto 2: „without a problem, no observation“
(Popper 2007 [1999]²: 6)

Zadání práce by mělo být zadáno do SIS *minimálně 9 měsíců před plánovaným prvním termínem její obhajoby* (viz *Opatření děkana č. 18/2016 Změna opatření děkana č. 10/2014 Pravidla pro evidenci, odevzdávání, obhajování a zveřejňování závěrečných prací*, a *Opatření děkana č. 10/2014 Pravidla pro evidenci, odevzdávání, obhajování a zveřejňování závěrečných prací*, čl. 4, odst. 1; zcela závazný fakultní termín uzávěrky je pak 6 měsíců).

Než bude zadání práce přijato, bude její projekt předložen *ke schválení kolegiu pedagogů Ústavu etnologie*, které posoudí jeho oborovou relevanci a odborné kvality. Do *jednoho kalendářního měsíce od předložení projektu* pak rozhodne o jeho schválení, neschválení, či navrhne potenciální úpravy. Zadání práce musí být v dostatečném předstihu (tj. minimálně měsíc před plánovaným datem zadání práce) zasláno na e-mailovou adresu zástupce ředitele Ústavu etnologie FF UK dr. Janečka petr.janecek@ff.cuni.cz

K diskusi otázek souvisejících s výběrem/formulací příslušných náležitostí primárně slouží tyto povinné kurzy:

Bakalářský seminář (AET100192) dr. Půtová
Seminář odborné práce (AET100191) dr. Půtová
Seminář vědecké práce (AET500208) doc. Jakoubek
Diplomový seminář (AET500209) doc. Jakoubek

Další relevantní informace obsahují další povinné a povinně volitelné kurzy věnované metodologii a teorii etnologických věd.

Závaznou součástí podkladů pro zadání závěrečné práce jsou, vedle standardních fakultních požadavků na závěrečné práce, které jsou k dispozici na <http://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/statni-zaverecne-zkousky/zaverecne-prace/>

¹ Evans-Pritchard, E. E. (1951) *Social Anthropology*, London: Cohen & West.

²Popper, Karl R. (2007 [1999]) *All life is Problem Solving*, New York: Routledge.

tyto náležitosti:

1) Vedoucí práce (případně konzultant/i)

Každý akademický pracovník Ústavu etnologie vypisuje tematické okruhy pro závěrečné práce a v jejich rámci příklady témat. Jde o příklady již realizovaných nebo doporučených témat, nikoliv taxativně vymezený seznam. Obojí je zveřejněno v příslušné části internetových stránek Ústavu a na profilu jednotlivých akademických pracovníků. Student/ka si může zvolit i vlastní téma závěrečné práce.

Každá práce má svého vedoucího a ideálně i konzultanta.

2) Téma práce

Tématu práce je potřeba rozumět jako předložení *výzkumné otázky*, resp. *problému* v rámci tematického okruhu.

Př. nevhodně zvoleného tématu: „Arméni v ČR.“

Př. vhodně zvoleného tématu: „Volba manželského partnera Arménů/Armének v ČR.“

Př. nevhodně zvoleného tématu: „Hipsteři v ČR.“

Př. vhodně zvoleného tématu: „Hipsterství jako forma postsubkulturní identifikace v českém kontextu.“

Př. nevhodně zvoleného tématu: „Čepčenie nevesty na súčasnom Slovensku“.

Př. vhodně zvoleného tématu: „Fenoménu „čepčenia na mieru“ na súčasnom Slovensku. Rekontextualizácia a komodifikácia folklórnej tradície.“

Téma práce (na rozdíl od názvu práce) představuje nejzávažnější součást zadání, které je možné po jeho schválení měnit jen se souhlasem vedení FF UK (na rozdíl od ostatních částí zadání, které je možné měnit během psaní práce v součinnosti studenta a vedoucího práce). Téma práce musí být předloženo *v jazyce práce* (standardně český či slovenský jazyk) a *v anglickém jazyce*.

3) Klíčová slova

Každé zadání musí být doplněno *minimálně pěti a maximálně deseti klíčovými slovy*, které co nejpřesněji charakterizují téma práce. Klíčová slova jsou zadávána zvlášť *v jazyce práce* (standardně českém či slovenském jazyce) a *anglickém jazyce*. Klíčová slova jsou řazena sestupně od těch co nejužěji spojených s tématem práce až k obecnějším klíčovým slovům charakterizujícím příslušnou etnologickou subdisciplínu, metodologii, a terén a čas výzkumu.

Př.: „Arméni; Arméni v České republice; strategie výběru manželského partnera; příbuzenství; antropologie příbuzenství; etnografie; etnické menšiny; Česká republika; 21. století.“

4) Anotace práce

Anotace práce má podobu rozvinutí teoretického a metodologického popisu tématu práce se specifikací jejího terénu, popřípadě zdrojů dat v rozsahu minimálně 5 vět. Nedílnou součástí anotace je prezentace použité *metodologie* (viz níže, 4.1)

Téma může být také formulováno jako *výzkumná hypotéza* v případě, že jde o ověření hypotézy podložené buď vlastním předvýzkumem, nebo na základě odborné literatury.

Př. Výzkumná hypotéza: Díky příslušným způsobem orientované výchově Arméni aspirují na patriarchální upořádání rodiny. Takové uspořádání je pro (dnes ve většině již emancipované) Češky neatraktivní; lze tudíž očekávat nízký počet sňatků Armén – Češka. A naopak: pro již přinejmenším jisté emancipační aspirace mající Arménky je Čech akceptující „vyrovnané“ pozice muže a ženy v manželství atraktivním manželským partnerem, neboť v manželství s ním budou moci své aspirace realizovat (což by s Arménem možné nebylo – viz výše). Tj. – lze očekávat vyšší podíl sňatků Arménka – Čech.

Př. Výzkumný problém: Hipsterství bývá zařazováno vedle např. punku, skinheads, hooligans apod. mezi subkultury, které vytvářejí vlastní kontrakulturní pozici vůči dominantním kulturním kódům. Tyto klasické subkultury však literatura chápe jako relativně koherentní skupiny mládeže, které jsou definovány společným (nízkým) sociálním statutem, vnějšími vizuálními prvky a specifickými životním stylem svázaným s konkrétním městským prostředím. Oproti tomu hipsterství vykazuje znaky pluralitní a měnící se identifikace, není spojeno s jasně definovaným sociálním prostředím a je zásadně propojeno s masovou populární kulturou. Výzkumný problémem je, jak se tyto dvě definiční charakteristiky potkávají, překrývají či vylučují v domácích komunitách hipsterů.

Př. Výzkumný problém: V súčasnej dobe sledujeme na Slovensku zvýšený záujem o reinterpretované folklórne tradície a snahu ich zaradzoval' do rôznych sfér každodenného života. Práca si bude klásť za cieľ zmapovať takúto „revitalizačnú“ tendenciu v súčasných svadbách, s dôrazom na vrchol celého svadobného obradu – znímanie vienka a začepčenie nevesty. V súčasnosti je na Slovensku veľmi rozšírené na tento akt objednávať folklórne súbory. Tento fenomén „čepčení na mieru“ sa dá považovať za novodobú tradíciu, ktorá je ukotvená na určitých väzbách s minulosťou, ale zároveň pri takejto „revitalizácii“ dochádza k určitým významovým posunom a zmene funkcií. V práci sa budem venovať posunom, ako je napríklad zmena funkcie ľudového odevu, dekontextualizačný posun od rituálu k teatralizácii, posun významu pre priamych aktérov aj zúčastnených, a predovšetkým komodifikácia a komercializácia obradu. V teoretickej rovine sa budem zaoberať vzťahom folklóru a folklorizmu, otázkou „autentického“ a štylizovaného folklóru (koncepty „folklore“ vs. „fakelore“ vs. „folkloresque“) v širších európskych súvislostiach.

4.1) Metodologie

V zadání musí být jasně popsány tyto metodické části:

a) *Metoda sběru dat*

Jedná se o *postupy*, které student použije při sběru dat, jakož i *zdroje*, z nichž bude data čerpat.

Př. Metodou sběru dat bude zúčastněné pozorování v rámci komunity v situacích důležitých z hlediska výzkumného problému.

Další příklady: strukturované rozhovory, polostrukturované rozhovory, etnografické rozhovory, oral history, biografická metoda, dokumentace folklorních textů, archivní výzkum, kontextuální výzkum artefaktů, muzejní výzkum, vizuální metody...

b) *Metoda interpretace či analýzy dat*

Uvedeny budou postupy, které student hodlá použít k tomu, aby z *dat* získal relevantní *závěry*.

Př. K interpretaci dat bude využita analýza sociálních sítí, která zahrne zpracování dat o jednotlivých aktérech a jejich vzájemných vztazích.

Další příklady: obsahová analýza, typologická analýza, diskursivní analýza, strukturální analýza...

5) Bibliografie

Předpokládá se uvedení alespoň 5 (*relevantních*) položek v případě práce bakalářské a 15 v případě práce diplomové. Seznam se musí skládat nejen ze speciálně tematicky zaměřené odborné literatury, ale i z publikací teoretického rázu a metodologických prací. Předpokládá se, že alespoň pětinu seznamu budou tvořit publikace/texty zahraniční, resp. cizojazyčné. Prameny a zdroje dat jsou uváděny v anotaci v části *Metoda sběru dat*.

POSTUP REALIZACE ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ

Pravidelné konzultace

Autor práce i vedoucí práce mají po jejím zadání *povinnost pravidelně konzultovat průběh její realizace formou osobních nebo e-mailových konzultací* s frekvencí minimálně 1x za 2 měsíce. V případě nedodržení pravidelnosti těchto konzultací z jedné či druhé strany existuje možnost nahlásit tento problém vedení Ústavu etnologie (na e-mail petr.janecek@ff.cuni.cz), které posoudí relevanci problému a rozhodne o dalším postupu, včetně změny tématu či vedení práce.

Průběžná bibliografie a náčrt teoreticko-metodologických kapitol

Nejpozději do šesti měsíců od zadání práce je autor práce povinen odevzdat vedoucímu práce rozšířený *strukturovaný seznam použité literatury* (min. 15 položek u bakalářské práce a min. 30 položek u diplomové práce) a *náčrt úvodních teoreticko-metodologických kapitol* seznamujících se základními teoretickými koncepty, terminologií a metodologií použitých

v práci (rozsah min. 5 normostran u bakalářské práce a min. 15 normostran u diplomové práce). Vedoucí práce je povinen tento seznam a náčrt komentovat *nejpozději do jednoho měsíce* od jeho obdržení.

Odevzdání předfinální verze práce

Předfinální verzi závěrečné práce musí její autor odevzdat vedoucímu *minimálně 14 dní před jejím plánovaným odevzdáním do SISu*; vedoucí práce na ni musí reagovat *minimálně 3 dny před jejím plánovaným odevzdáním do SISu*.

FORMÁLNÍ NÁLEŽITOSTI ZÁVĚREČNÝCH PRACÍ

Doporučený rozsah *bakalářské práce* předkládané na Ústavu etnologie FF UK je 60–80 stran textu bez příloh (fakultní minimum je 72 000 znaků, tj. přibližně 40 stran textu).

Doporučený rozsah diplomové práce předkládané na Ústavu etnologie FF UK je 80–120 stran textu bez příloh (fakultní minimum je 108 000 znaků, tj. přibližně 60 stran textu).

Závěrečné práce předkládané na Ústavu etnologie FF UK mají následující doporučenou strukturu:

- 1) Představení tématu (včetně potenciálního rozboru klíčových konceptů/termínů)
- 2) Shrnutí dosavadního stavu bádání
- 3) Výzkumný problém/otázka/hypotéza
- 4) Metodologie
- 5) Řešení práce (Analýza/Interpretace)
- 6) Závěr
- 7) Strukturovaná bibliografie
- 8) Přílohy

V Praze dne 4. 1. 2016

doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.
ředitel Ústavu etnologie FF UK

Aktualizace: dne 8. 11. 2022

doc. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.
pověřená vedoucí Ústavu etnologie FF UK